

ترامپ و اعمال کاپیتولاسیون جدید در ترکیه / ابوالقاسم قاسم زاد

ابتدا کاخ سفید اطلاعیه‌ای داد که ترکیه حق محاکمه یک شهروند آمریکایی را در خاک خود ندارد و او را باید به مقامات مسئول آمریکا در ترکیه تحویل دهد! پس از آن «ترامپ» رئیس جمهور آمریکا خطاب به اردوغان رئیس جمهور ترکیه، هشدار داد که کشیش آمریکایی باید هرچه سریعتر آزاد و به آمریکا برگردد. دولت ترکیه حق محاکمه او را ندارد.

آران نیوز- ابتدا کاخ سفید اطلاعیه‌ای داد که ترکیه حق محاکمه یک شهروند آمریکایی را در خاک خود ندارد و او را باید به مقامات مسئول آمریکا در ترکیه تحویل دهد! پس از آن «ترامپ» رئیس جمهور آمریکا خطاب به اردوغان رئیس جمهور ترکیه، هشدار داد که کشیش آمریکایی باید هرچه سریعتر آزاد و به آمریکا برگردد و دولت ترکیه حق محاکمه او را ندارد. اردوغان در پاسخ تند خود به ترامپ گفت که او حق ندارد در مورد قوانین حقوقی مستقل ترکیه دخالت و به ما دستور اقدام دهد. با این تقابل گفتاری، یکباره موضوع محاکمه یک آمریکایی «اندرو برانسون» در ترکیه در صدر اخبار بین‌المللی قرار گرفت.

پرخاشگری ترامپ برای اجرای «کاپیتولاسیون» جدید در یک کشور مستقل در مطبوعات ترکیه و در اروپا نقد خبری شد. ترامپ اعلام تحریم ترکیه را علنی کرد و ترکیه در لیست یازده کشوری قرار گرفت که تاکنون شامل طرح تحریم ترامپ قرار شده‌اند. اردوغان ابتدا مایل بود تا این موضوع (محاکمه یک آمریکایی) به صورت سیاسی و بخصوص حقوقی از سوی دو طرف ارزیابی و بررسی شود. اما ترامپ بر اساس قاعده «کاپیتولاسیون» با قلداری اعلام کرد، اگر ترکیه تا دو روز آینده شهروند آمریکایی را آزاد نکند و او را به آمریکا بازنگرداند، مشمول تحریم سخت از سوی آمریکا خواهد شد. اردوغان در برابر این قلداری که استقلال قوه قضائیه کشورش را تهدید می‌کرد، ایستادگی کرد. تحریم ترکیه از سوی ترامپ دستور اجرایی گرفت. وزارت خزانه‌داری آمریکا ترکیه را در لیست تحریم تجاری - بانکی قرار داد. همزمان ترامپ، تعرفه گمرکی واردات آلومینیوم و فولاد از ترکیه را افزایش و دستور اجرا داد.

بسیاری از ناظران سیاسی این اقدام ترامپ (بایکوت سیاسی - اقتصادی ترکیه) را به خاطر نزدیکی اردوغان به روسیه به‌خصوص درباره سوریه، روابطش با ایران و دفاع از فلسطینیان و حماس، همچنین امضاء قرارداد خرید سیستم دفاعی موشکی از روسیه دانسته‌اند که از بهانه بازداشت و محاکمه کشیش آمریکایی، آن هم به اتهام نقش او در کودتا و جاسوسی برای آمریکا و اسرائیل استفاده کرده است. در فاصله کمتر از دو هفته به صورت یک موج روابط ترکیه و آمریکا تیره شد و در هاله‌ای از ابهام قرار گرفت. اغلب دولت‌های اروپایی که خود در هاله‌ای از تحریم‌های آمریکا، بخصوص در اجرای تعرفه‌های تجاری جدید علیه آنها قرار گرفته‌اند، این اقدام ترامپ را غیرمعقول و به دور از عرف دیپلماسی دانستند.

ترکیه ضربه بزرگی از تحریم مالی آمریکا و سقوط ارزش لیر در برابر دلار متحمل شد. اردوغان خطاب به مردم گفت: «آمریکا (ترامپ) از پشت به ما خنجر زد. مردم ترکیه در برابر جنگ رئیس جمهور آمریکا علیه استقلال مقاومت خواهند کرد.» سقوط ارزش لیر ترکیه چنان شد که رئیس جمهور (اردوغان) از مردم خواست تا دلار و طلای خود را به پول رسمی ترکیه (لیر) تبدیل کنند. اردوغان گفت، سقوط ارزش لیر، توطئه دشمنان است و چندان ربطی به وضعیت اقتصادی کشور ندارد و خطاب به مردم ترکیه گفت: «... دلیل این هیاهو و جنجال چیست؟ دلیل آن به هیچ وجه اقتصادی نیست. دسیسه‌چینی علیه ترکیه است.» بانک مرکزی ترکیه اگرچه نرخ بهره بانکی را افزایش داد و تلاش دارد تا کنترل این بحران پولی را که ترامپ به مردم ترکیه و دولت آن تحمیل کرده است بدست آورد، اما همچنان سقوط ارزش لیر در ترکیه ادامه دارد و بازار داخلی و خارجی تجاری ترکیه را آشفته کرده است.

واقعیت این است که ترامپ با اعمال تحریم، جنگ مالی و تجاری را در سراسر جهان و برای بسیاری از کشورها کلید زده است و دنبال می‌کند. این سیاست درباره ترکیه با پیش کشیدن اصل «کاپیتولاسیون» که در عمل استقلال قضایی و حقوقی هر دولتی را نابود می‌سازد، بار دیگر بعد از گذشت سالها، دوباره از سوی ترامپ زنده و به‌کار گرفته شده است. اردوغان و ترکیه اولین قربانی اصل ضد استقلال کشور «کاپیتولاسیون» از سوی ترامپ شده است. جالب توجه اینکه، جنگ روانی و گفتمان صهیونیستی در رسانه‌های غربی علیه ترکیه به راه افتاده است مشابه آنچه که این روزها درباره ایران، به‌خصوص از سوی رسانه‌های فارسی زبان در غرب جریان دارد. ترامپ برای تثبیت قلداری خود بر سیاست و توازن بین‌المللی، اکنون ترکیه را هدف گرفته و لابی صهیونیست‌ها در نیویورک و رژیم صهیونیستی (نتانیاها) مدافع آن شده‌اند!

منبع روزنامه اطلاعات